

9. İMO 50 Yaşında

1954 yılında kurulan İMO 50 yaşını doldurdu. Bir yarım asrı geride bırakmak, 'daha nice yarım asırlara' demeyi kolaylaştırıyor elbette. Bu nedenle ilk kuruluşundan günümüze kadar İMO'ya, her düzeyde emeği geçen meslektaşlarımıza, çalışanlarımıza teşekkür etmek gerekiyor. Çünkü gerçekten de kolay değildir; gözü arkada kalmadan ve geleceğe umutlu bakarak "nice 50 yıllara" demek.

İMO 50 yaşını hangi saiklerle geçirmişse, bundan sonraki sürecin 50 yılda biriken olumluluklar üzerinden devam etmesi gerekliliği, tamamlanan 50 yılı iyi anlamayı zorunlu kılıyor. Geçmişini anlamayanın geleceğe dönük dersler çıkartması, yürüyüş kolunu geçmişteki savrulmalara bakarak düzenlemesi mümkün görünmüyor.

İMO örgütlülüğü altında geçirilen her yılın ayrı bir önemi bulunuyor. Ancak yarım asırlık dönüşüme tanık olmanın ayrı bir onuru ve mutluluğu olacağını da bilmek gerekiyor. Bu dönemde, İMO üyesi ve yöneticisi olmak bir şans mı yoksa fazladan sorumluluk almak mı? Bizce ikisi de geçerli. Hem şanslıyız hem de tarihsel bir sorumluluk altındayız.

İMO özgür düşüncenin, düşüncelerini özgürce ifade etmenin simgesi olmuştur, olmaya da devam edecektir. Odamızı geleceğe taşıyacak, daha nice 50 yılları gösterecek tılsım burada saklıdır.

50. Yılda 50 Eser

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, kuruluşunun 50. yılında, Türkiye'nin inşaat mühendisliği alanındaki başarıları hakkında toplumdaki bilinçlenmeyi geliştirmek üzere '50. Yılda 50 Eser' başlığı altında proje niteliğinde bir çalışma başlatılmıştır. Sadece ulusal ölçekte değil, uluslararası platformlarda da dünya literatüründe inşaat mühendislerinin müdahil olduğu ve mevcut yapıların taramasının gerçekleştirildiği bir ilk olan bu proje kapsamında, Cumhuriyetin ilanından günümüze, ülke toprakları üzerinde yapılmış, Türk mühendisliğine mesleki bilgi bağlamında katkılarıyla öncü ve özgün; zamanının sosyo-ekonomik, coğrafi ve fiziki şartları itibarıyla boyut ve yapım koşulları da düşünüldüğünde yenilikçi ve ilericiğin simgesi olma niteliklerini yapım öncesi, sırası ve sonrasıyla bünyesinde barındıran 50 seçkin eserin belirlenmesi hedeflenmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası, Türkiye ve dünya çapında inşaat mühendisliği alanındaki ilk eser taraması olması ötesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaşlaşma iddiasının yaşama geçi-

rilmesiyle inşaat mühendisliği arasındaki yakın ilişkiye işaret edecek olan bu çalışmayı 20 Nisan 2005 tarih ve 2909 sayılı yazısı ile yatırımcı kamu kuruluşlarına, üniversitelere, tüm İMO şubeleri, süreli yayınları (Türkiye Mühendislik Haberleri, Teknik Güç) ve web yolu ile de üyelerine duyurmuş, belirtilen niteliklere haiz olduğu düşünülen aday eser önerilerinin en geç 1 Temmuz 2005 tarihine kadar yapılmasını talep etmiştir.

31 Ağustos 2005 tarihini takiben, tüm öneriler konsolide edilerek, toplu öneri listesi oluşturulmuş ve projenin en önemli aşamalarından birisi olan Jüri üyelerince değerlendirme çalışmalarına geçilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sırasında, ele alınacak eserlerin genel gruplandırma ilkesi çerçevesinde, uzmanlık alanı bölümlerine ayrılması ve inşaat mühendisliği uzmanlık dallarının tümü kapsamında yer alan eserlerin bu projede değerlendirilmesi gerektiği ilkesel olarak benimsenmiştir. Cumhuriyetin 50 başarılı eseri seçilirken, 'dün-bugün' arasındaki süreklilik göz önünde tutulmuş, böyle bir bağlantının kurulmasıyla, tarihimizdeki başarılar hakkında bir değerlilik gösterilirken, aynı zamanda da geleceğin iddiaları için bir umut yaratılması hedeflenmiştir.

Uzun, kapsamlı ve titizlikle yürütülen bu çalışma ve değerlendirme aşamalarının ardından, jüri üyeleri aşağıda listesi verilen 50 eser üzerinde fikir birliği sağlamışlardır. Projenin önemi ve ulusal ölçekte bir değer çalışması olma iddiasına yaraşır biçimde, belirlenen bu eserlerin kamuoyuna duyurulması amacıyla bir dizi etkinlik programı planlanmıştır. Seçilen 50 eser şunlardır:

Seçilen Eserler

Programlar

1. GAP Projesi: *Güneydoğu Anadolu Bölgesi halkının gelir düzeyi ve hayat standardını yükselterek, bu bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmış, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını arttırarak, sosyal istikrar, ekonomik büyüme gibi milli kalkınma hedeflerine katkıda bulunmuştur.*

Kömürhan Köprüsü

2. 1948-1957 9 Yıllık Karayolu Programı: *Türkiye'de bu program yol yapım teknolojisi ve hünelerinin bir sıçrama yapmasını ve özel müteahhitlerin ortaya çıkabilmesi için gerekli deneyim birikimini sağlamıştır. Ülke bütünlüğünü geliştirme, izole yerel ekonomileri ulusal ve uluslararası pazarlara açma, bölgeler arası uzmanlaşmayı teşvik etmek bakımından önemli işlevler görmüştür.*

3. Cumhuriyet Dönemi Demiryolları Programı: *Ülkeyi demirağlarla örmeyi amaçlayan demiryolu politikası Anadolu'nun bir ulus devletine dönüştürülmesinde en büyük etkenlerden biri olmuştur. Bu bağlantılar ile; 19. Yüzyıl'da yarı koloni ekonominin yarattığı "ağaç" biçimindeki demiryolları artık milli ekonominin gereksindiği "döngü yapan ağ" şekline dönüşmüştür.*

Binalar/Devlet Binaları

4. TBMM Binası: *Türkiye Cumhuriyeti'nin gücünü ve ölümsüzlüğünü simgeleyecek biçimde; ağır başlı, sağlam ve dayanıklı nitelikte tasarlanmıştır. TBMM, 11 Ocak 1937 tarihinde çıkardığı bir kanunla, yeni meclis binası için uluslararası bir proje yarışması düzenlemeye karar vermiş, yapılacak binanın, Türkiye Cumhuriyeti'ne yaraşır bir abide niteliğinde olması şartı, söz konusu kanunda açıkça belirtilmiştir.*

5. Ankara Garı: *Yapı iyi işçiliği, titizlikle düşünülmüş ince ayrıntıları ile yapıldığı dönemin tutarlı bir kamu hizmet yapısı olmuştur. Ankara'nın kapısı olarak nitelendirilen Gar Binası, dünyanın savaşa hazırlandığı yıllarda geleneksel ve çağdaş öğeleri bağdaştırma denemesi olarak başarılı bir yapı özelliği sergilemiştir.*

6. Mersin Halkevi Binası: Mersin, Halkevi yapım döneminin de etkisiyle, yüksek düzeyli kültürel faaliyetleri, Ankara'dan sonra sürdüren tek Anadolu kenti olmuştur. Halkevi Binası yapıldığı dönemin önemli kültür merkezlerinden biri olmuş, özellikli eserler Türkiye'de ilk defa Mersin Halkevi'nde sergilenmiştir.
7. Anıtkabir: Bütün özellikleriyle yapıldığı dönemin en iyi örneklerinden biri olan Anıtkabir, verilen bağımsızlık ve özgürlük savaşını anlatan niteliğiyle Türkiye'nin gerek yapısal gerek manevi olarak en önemli yapılarından biri olmuştur.
8. Atatürk Kültür Merkezi: İstanbul AKM Binası, yapıldığı dönem itibariyle Türkiye'nin en büyük sanat kurumu olmuştur. Başlangıçta yalnız opera binası olarak düşünülen yapı, içinde çeşitli fonksiyonlarda üniteleri kapsayan büyük bir kültür merkezi niteliği kazanmıştır.

Binalar/Hastane

9. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hastanesi: Yapıldığı dönem itibariyle, Türkiye'de bir defada yapılan en büyük hastane özelliğini kazanmıştır.

Binalar/Büyük Toplu Konut Alanları

10. Erzincan 1992 Deprem Konutları: Yakın tarih çerçevesinde, çok sayıda yapının bulunduğu büyük bir kentimizi etkileyen ilk büyük deprem olması nedeniyle yapısal hasarlar ve nedenleri hakkında çok ciddi bilgiler edinilmiştir.
11. Ataköy Konutları: Ataköy'deki inşaat teknolojisi Türkiye'deki inşaat teknolojisine paralel bir gelişme göstermiştir. Türkiye'de gerçekleştirilen ilk toplu konut uygulamasıdır.

Atatürk Barajı

Binalar/Yüksek Binalar/Gökdelenler

12. İstanbul İş Bankası Kuleleri: Bina, Türkiye için bir çok ilki de bünyesinde barındıran bir proje olarak yapı dünyasındaki yerini almıştır. Kule-1'in yüksekliği 181.20 m. olup, yapıldığı dönem itibariyle Frankfurt-Dubai arasındaki bölgede bir bina için en yüksek nokta olma özelliğini kazanmıştır.
13. Kızılay İş Hanı (Ankara Gökdeleni): Türkiye'deki ilk gökdelen ve giydirme cepheli bina-
dır. Yapıldığı dönemin mimari kimliğini yansıtmaya ve dönemin önemli örneklerinden biri olması nedeniyle tarihsel bir değere sahip olup, kentsel bellekte önemli bir yer tutmakta ve Ankara kenti için bir simge olma özelliği taşımaktadır.

Binalar/Alışveriş Merkezleri

14. Galleria Alışveriş Merkezi: Yapıldığı yıla ait en iyi mimari tasarım, en iyi mağaza kompleksi, en detaylı proje, en hızlı inşaat ve en farklı özellikler taşıyan merkez birincilik ödülünü almıştır. Yapımı ardından 10 yıllık süre içinde, başta İstanbul olmak üzere Ankara, İzmir, Adana, Bursa ve diğer illerimizde alışveriş merkezleri yapımı patlaması sürecine girilmiştir.

Ulaşım/ Demiryolları-Kentiçi Raylı Sistemleri-Karayolları-Tüneller

15. Sivas-Erzurum Demiryolu Hattı: Bütün zorlukların işlerin hızlandırılmasını ciddi biçimde engellemesine karşın, hattın Erzurum'a başlangıçta öngörülenden çok daha kısa sürede ulaşması sağlanmıştır. Eser tamamen Türk mühendislerce yapılmıştır.
16. Ankara Metrosu: Türkiye'de gerçekleştirilen ilk metro uygulaması olmuş, Ankara'nın en yoğun ana alterlerinden birini rahatlatıcı ve şehir içi akışı düzenleyici özellik sergilemiştir.
17. Ankara-Sivrihisar Karayolu: Yapıldığı dönem itibariyle, Türkiye genel karayolu güzergahlarından en yoğun olan hat olmasına karşın, ekonomik ve verimli olmayan otoyol yapımlarına alternatif olarak çözüm getiren ve ekonomik özellik taşıyan bir uygulama olmuştur.

18. 75. Yıl Selatin Tüneli: *Yeni Avusturya Tünel İnşa Metodu (NATM-New Austrian Tunelling Method), Türkiye’de ilk defa Selatin Tüneli inşaatında uygulanmıştır.*

Ulaşım/Köprüler-Viyadükler

19. Kömürhan Köprüsü: *Yapıldığı dönem itibariyle büyük açıklıklı bir köprü olmuş, Malatya’yı Elazığ üzerinden doğuya bağlayarak önemli bir geçit olma özelliği taşımıştır.*

Gebze
Adapazarı
Doğalgaz
Santrali

20. İmrahor Viyadüğü: *604 metre uzunluğu ile dönem itibariyle Türkiye’de inşa edilen en uzun ardgermeli yapı olan İmrahor Viyadüğü, 27 metre genişliğinde kutu kesit tabliyesi ile dünyanın en geniş ardgermeli viyadüğü olarak ilan edilmiş, Türkiye’de harici ardgerme de gerçekleştirilen ilk proje olmuştur.*

21. Birecik Köprüsü: *Birecik Köprüsü yapıldığı yıllarda Türkiye’nin en uzun Betonarme köprüsü olarak tarihe geçmiştir. Birecik Köprüsü’nün sağladığı olanakların açtığı yolda, tarım kesiminde başlayan modernize çalışmaları ile birlikte ilçede tarımsal üretim canlanmış, geleneksel üretimden modern üretim tarzına geçiş hızlanmıştır.*

22. Boğaziçi Köprüsü: *Boğaziçi Köprüsü inşa edildiği yıllarda dünyadaki en uzun açıklıklı köprüler içinde ilk sıralarda yer almış, Türkiye’de gerçekleştirilen ilk asma köprü olmuştur.*

23. Manavgat Köprüsü: *Gerek projesi, gerekse yapımı tamamıyla yerli mühendis ve teknisyenler tarafından gerçekleştirilmiştir. Ortotropik plak tipinde çelik köprü üst yapısının, değişken tabliye yüksekliği ve konsolda ilerleme kullanımı ile gerçekleştirilmiş ilk uygulaması olmuştur.*

24. TAG Otoyolu Atatürk Viyadüğü: *Orta ayak yüksekliği zeminden itibaren 146.50 metredir, ve dönem itibariyle Türkiye’nin en yüksek viyadüğü olmuştur. Ayrıca, coğrafi özelliklerinden dolayı projeyi etkileyen çevresel faktörler yapımı büyük zorluklara itiyor olmasına karşın neredeyse tamamı Türk mühendislerce gerçekleştirilen başarılı bir yapı olmuştur.*

Ulaşım/Havalimanı

25. Atatürk Hava Limanı Dış Hatlar Terminali Katlı Otopark ve Mütemmimleri: *Toplam 9.470.554 m² alana sahip olan Atatürk Hava Limanı 62.500 m² iç hat ve 179.000 m² dış hatlar terminali ile yapıldığı dönemde ülkemizin en büyük havalimanı olma özelliğini kazanmıştır. Ardgerme metodu ile gerçekleştirilen Otopark uygulaması, dönemi itibariyle dünya genelinde tek bölümden oluşan en büyük otoparklardan biri olmuştur.*

26. Antalya Havalimanı: *Antalya Havalimanı Yeni Dış Hatlar Terminali, Türkiye inşaat ulaşım sektöründe ilk kez uygulanan yap-işlet-devret projesi olmuştur. Etaplı olarak planlanan havalimanı kapasitesi geometrik olarak artmakta, zamana göre yayılan projeksiyonlarda çok verimli bir yapı tablosu oluşturmaktadır.*

Su Yapıları/Limanlar

27. Bartın Limanı: *Uluslararası liman olarak hizmet veren Bartın limanı, Karadeniz kıyısında bir liman ve yeraltında bir denizaltı üssü inşaatı olarak tanımlanmaktadır. Denizaltı üssü kapsamlı projeler arasında en önemli yapılardan biri olarak sayılmaktadır.*

28. Mersin Limanı: *Bölgenin ekonomik kaynaklarını ve ithal ihtiyaçlarını sağlayan ve Türkiye’nin dünyaya açılan deniz kapısı olarak nitelendirilen önemli bir su yapısıdır. 2005 yılı itibariyle Türkiye’nin en büyük, Avrupa’nın da 10 büyük limanı arasındadır.*

Su Yapıları/Barajlar

29. Atatürk Barajı ve Hidroelektrik Santrali: *Yapıldığı tarih itibariyle Türkiye’nin her bakımından en büyük barajı olan Atatürk Barajı, dünyada da; gövde hacmi bakımından dördüncü, su*

hacmi bakımından dokuzuncu sırada yer almıştır. Enerji üretimi ve göl hacmi bakımından da ilk 30 baraj arasındadır.

- 30. Oymapınar Barajı:** Oymapınar Barajı, sağ kıyıda yer alan dolusavağı dört radyal kapaklı, 11,5 m. çapında iki tünelden oluşmaktadır. Baraj yapıları arasında önemli yapısal kriterler sergileyen bu tünellerin uzunlukları 350 ve 316 m'dir.
- 31. Keban Barajı:** Yapıldığı tarih itibarıyla, Keban Barajı yükseklik, hacim ve güç bakımından Türkiye'deki barajların en büyüğü olup, dünyada yükseklik bakımından 18. (Dolgu barajların dördüncüsü), hacim bakımından suni göller arasında 21., enerji üretim kapasitesi bakımından hidroelektrik tesisler arasında 39., dolgu hacmi bakımından 38.'dir.
- 32. Çubuk Barajı:** Çubuk Barajı, Cumhuriyet yönetimince başkent seçilen Ankara'nın içme suyu ihtiyacını karşılamak amacı ile yapılmış ilk barajdır. Beton ağırlık tipinde Türkiye'de yapılmış ilk örnektir.
- 33. Karakaya Barajı:** Karakaya Barajı ve Hidroelektrik santrali, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin Atatürk Barajı ve H.E.S.'dan sonra en büyük inşaatıdır. 6 Adet 300 MW'lık ünitelerden oluşan santral, 1800 MW'lık kurulu gücü ile yılda 7,5 milyar kilowatt/saat enerji üretmek amacıyla tasarlanmıştır.

Su Yapıları/Sualma/İsale/Aritma/Diğer

- 34. Büyük İstanbul İçmesuyu II. Merhale Projesi Yeşilçay Sistemi-İsaköy-Darlık-Ömerli İsale Hattı, Tünel ve Akadüklerinin İnşaatı:** GAP'tan (Güneydoğu Anadolu Projesi) sonraki ikinci büyük proje olan İstanbul Büyükşehir İçmesuyu II. Merhale projesi kapsamında Türkiye'de ilk defa 3000 mm çapında öngerilmeli çelik gömlekli boru üretilmiş ve uygulanmıştır.
- 35. Yenikapı Pissu Önarıtma Tesisi ve Pompa İstasyonu:** Bu projede keson sistemi 36.50 x 26.80 m boyutlu olarak Türkiye'de ilk defa uygulanmıştır. İstanbul'un kanalizasyon ağının önemli bir miktarının toplandığı Yenikapı projesinde, denizde 70.000 m³ dolgu yapılmıştır.
- 36. Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Sualma Yapısı ve Sanayi Kullanma Suyu Arıtma Tesisi:** Tarıma elverişli olmayan 1225 hektar alan üzerine kurulmuş Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgelerinden biridir.
- 37. Urfa Tünelleri:** Türkiye'nin ve Dünya'nın en uzun sulama tüneli olan Şanlıurfa Tünelleri, Atatürk Barajı rezervuarından başlayarak Şanlıurfa ilinin 5 km kuzeydoğusuna kadar uzanan birbirine paralel iki tüneldir.
- 38. Çukurova Sulama Projesi:** Aşağı Seyhan Ovası sahasında 2 il, 4 ilçe, 12 belde, 84 mahalle ve 52 adet köy bulunmaktadır. Türkiye ortalamasının iki katından fazla olan bölgedeki tarım üretiminin önemli bir parçası olmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Binası

Eğitim Tesisleri

- 39. ODTÜ Yerleşkesi:** Planlamanın en önemli ve dönemin gerçeklerine uygun yönü "parçalı yapım" sisteminin uygulanmış olmasıdır. Ayrıca, Türkiye'de ilk olarak çıplak beton tekniği burada geliştirilmiş, bunun yanı sıra, prekast beton, pleksiçlas ve plastik sanayisi de teşvik edilmiştir.
- 40. İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi:** Cumhuriyet 10. yılını kutlarken 1 Kasım 1933'de İstanbul Üniversitesi "ilk ve tek" üniversite olarak eğitime başlamıştır. 1952 yılında yenisi tamamlanan Fen Edebiyat Fakültesi Binası, bu özelliği gerek yapısal gerekse fonksiyon çizgisinde sürdürmeyi başarmıştır.

Spor Tesisleri

- 41. Abdi İpekçi Spor Salonu:** Projenin yapım aşamasını özelleştiren durum 1600 ton uzay kiriş çatının 36 adet hidrolik krikolarla (öngerme halatlarına tırmanarak) kaldırılmasıdır. Krikoların her biri 300 ton kapasitelidir. Abdi İpekçi Spor Salonu, 11.500 kişilik kapasitesiyle, yapıldığı dönemde Türkiye'nin en büyük spor salonudur.
- 42. Ankara 19 Mayıs Stadi:** Kanun ile kararlaştırılarak yapımı gerçekleşen Atatürk Kültür Merkezi Alanları kapsamında üç bin kişilik kapalı stadi çevreleyen tribünleriyle 25,000 kişilik Balkan Olimpiyatları için tasarlanan stadyum, spor merkezinin en önemli yapılarından biridir.

Atatürk
Olimpiyat
Stadi

43. Atatürk Olimpiyat Stadi: FIFA kurallarına uygun olarak, hiçbir seyirci kendisine en uzak korne bayrağından 190 metre'den daha fazla bir mesafede bulunmamaktadır. Tarihi itibariyle Atatürk Olimpiyat Stadi Türkiye'de gerçekleştirilen en büyük spor yatırımdır. Batı taraftaki çatı, 196 m aralıklı iki adet beton şaft ile desteklenen mega-truss adı verilen bir yapıdır.

Enerji Tesisleri

- 44. Afşin-Elbistan Enerji Santrali:** Türkiye'de gerçekleştirilen en büyük enerji yatırımlarından biri olan Afşin-Elbistan Termik Santrali, üretim kapasitesi ile özellikli bir yapı olmuştur.
- 45. Trakya Hamidabad Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali:** Trakya doğal gaz kombine çevrim santrali (HAMİTABAT), enerji üretim teknolojisinde ve Türkiye enerji profilinde pek çok ilkin yaratılmasına vesile olmuş bir endüstri eseridir. Türkiye'de o yıllarda kritik hale gelmiş olan elektrik sıkıntılarını ortadan kaldırmış ve elektrik ithalatını durdurmuştur. Sözleşme süresinden 2 ay önce tamamlanan ilk santraldir.
- 46. Kemerköy Termik Santrali Bacası:** Katodik koruma ve epoksi boya ile korunan 2.5 m çaplı çelik borularla kıydan 550 m uzaktan deniz suyunu alacak şekilde, her biri 34.000 m³/saat kapasiteli olarak tesis edilen 3 adet denizden soğutma suyu alma sistemi Türkiye'de tesis edilen en büyük kapasiteli sistemdir. Kemerköy Termik Santrali mühendislik uygulamalarının çeşitliliği nedeniyle Türkiye topraklarında, Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilmiş örnek bir yapıdır.
- 47. Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı ve Yumurtalık Tesisleri:** Proje kapsamında Bakü'den başlayıp, Ceyhan'da son bulacak toplam 1774 km uzunluğunda bir boru hattı ile (Türkiye kesimi 1074 km) başta Azeri petrolü olmak üzere bölgede üretilecek yılda 50 milyon ton düzeyinde ham petrolün, Ceyhan'da inşa edilecek deniz terminaline ve buradan da tankerlerle dünya pazarlarına ulaştırılması amaçlanmıştır.

Endüstri/Sanayi Tesisleri

- 48. Ereğli Demir Çelik Tesisleri:** Türkiye'nin ithalat yoluyla karşılanan yassı haddelenmiş demir çelik ihtiyacını yurt içinden karşılamak üzere, özel teşebbüs statüsünde bir şirket olarak 28 Şubat 1960 tarih ve 7.462 sayılı kanunla kurulmuştur.
- 49. PETKİM Sanayi Tesisleri:** Petkim, 50'yi aşan petrokimyasal ürün yelpazesıyla, Türkiye sanayisinin vazgeçilmez bir hammadde üreticisi durumunda bulunmaktadır. Petkim yılda 2.6 milyon ton brüt üretim gerçekleştirmesinin yanında insana saygılı, çevreye duyarlı üretim teknolojisiyle ve kültürel, sosyal, ekonomik yaşama yaptığı katkılarla örnek bir endüstri yapısıdır.
- 50. İPRAŞ Rafinerisi-İzmit:** İstanbul Petrol Rafinerisi A.Ş. (İPRAŞ), ulusal endüstrinin ve sivil halkın petrol ürünleri gereksinimini karşılamak amacıyla kurulmuş, hampetrol işleme kapasitesi dönem itibariyle 11.5 milyon ton/yıla ulaşmıştır.